

e-ISSN 3060-5059

DOI: 10.67227

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNAL

Scientific and Innovative Research in
Social and Humanitarian Studies

Vol. 3 • Issue 10

2026

Founded in 2024

publishscience.uz

publish_science_journal@mail.ru

PEER REVIEWED • OPEN ACCESS

JAMIYAT IDEOSFERASINING FUQAROLIK ONGI VA SIYOSIY MADANIYAT TRANSFORMATSIYASIDA TUTGAN O'RNI

Saliyeva Nargiza Ergashevna

Jizzax shahridagi Sambhram universiteti, prorektor, (PhD), dotsent.

e-mail: Nagisalieva@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-7867-3979>

Annotatsiya.

Mazkur maqolada jamiyat ideosferasining fuqarolik ongi, siyosiy madaniyat, ijtimoiy daxldorlik va shaxsiy mas'uliyatni shakllantirishdagi o'rni ijtimoiy-falsafiy nuqtayi nazardan tahlil qilinadi. Shuningdek, maqolada siyosiy madaniyatni yuksaltirish, jamiyat a'zolarining ijtimoiy-siyosiy jarayonlarga ongli munosabatini shakllantirish, milliy-ma'naviy qadriyatlarni zamonaviy talablar bilan uyg'unlashtirish masalalariga e'tibor qaratiladi.

Kalit so'zlar: jamiyat ideosferasi, siyosiy ideosfera, ijtimoiy ong, fuqarolik ongi, siyosiy madaniyat, ijtimoiy daxldorlik, milliy qadriyatlar, demokratik qadriyatlar, globallashuv, yoshlar ideosferasi.

РОЛЬ ИДЕОСФЕРЫ ОБЩЕСТВА В ТРАНСФОРМАЦИИ ГРАЖДАНСКОГО СОЗНАНИЯ И ПОЛИТИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ

Салиева Наргиза Эргашевна

Университет Самбхрам в городе Джизаке, проректор, (PhD), доцент.

Аннотация.

В статье с социально-философской точки зрения анализируется роль идеосферы общества в формировании гражданского сознания, политической культуры, социальной солидарности и личной ответственности. Особое внимание уделяется вопросам повышения уровня политической культуры, формирования осознанного отношения членов общества к общественно-политическим процессам, а также гармонизации национальных и духовных ценностей с современными требованиями.

Ключевые слова: идеосфера общества, политическая идеосфера, общественное сознание, гражданское сознание, политическая культура, социальная солидарность, национальные ценности, демократические ценности, глобализация, идеосфера молодежи.

THE ROLE OF SOCIETY'S IDEOSPHERE IN THE TRANSFORMATION OF CIVIC CONSCIOUSNESS AND POLITICAL CULTURE

Saliyeva Nargiza Ergashevna

Sambhram University in Jizzakh, Vice-Rector, (PhD), Associate Professor.

Abstract.

This article examines the role of society's ideosphere in shaping civic consciousness, political culture, social engagement, and personal responsibility from a socio-philosophical perspective. Particular attention is paid to enhancing political culture, fostering a conscious attitude among members of society toward socio-political processes, and harmonizing national and spiritual values with contemporary requirements.

Keywords: society's ideosphere, political ideosphere, social consciousness, civic consciousness, political culture, social engagement, national values, democratic values, globalization, youth ideosphere.

Kirish. Ma'lumki, jamiyat taraqqiyotidagi har qanday ijtimoiy o'zgarish, avvalo, inson ongida aks etadi, muayyan qadriyatlar bilan uyg'unlashadi va jamoatchilik tomonidan muhokama qilinadi va baholanadi. Shu nuqtayi nazardan olib qaraganda, jamiyatda mavjud g'oyalar, qarashlar, qadriyatlar, an'analar va ideallarning o'zaro bog'liq tizimi sifatida namoyon bo'ladigan ideosfera ijtimoiy taraqqiyotning ma'naviy-mafkuraviy asoslaridan biri hisoblanadi. Ushbu omillar insonning voqelikka munosabatini shakllantiradi, ijtimoiy jarayonlarga baho berishga yordam beradi va faoliyat uchun muayyan ma'naviy mo'ljallarni belgilab beradi. O'z navbatida, jamiyat ideosferasida yuz berayotgan o'zgarishlar shaxsning dunyoqarashi, siyosiy ongi, madaniyati va ijtimoiy faolligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

"Murakkab geosiyosiy va mafkuraviy jarayonlarning salbiy ta'siri ortib, odamlarning ongi va qalbi uchun kurash kuchayib borayotgan bugungi kunda yurtimiz sarhaddari va mamlakatimiz hayotining barcha sohalarini himoyalash ishlari zamon talablari, islohot va yangilanishlar sur'atidan ortda qolmoqda va bu tashvishli hol, albatta. Ushbu masalalarni o'rganish borasidagi ilmiy tadqiqotlar esa tor doirada amalga oshirilmoqda" [1].

Mazkur masalaning yana bir muhim jihati shundan iboratki, zamonaviy jamiyatda an'ana va yangilik o'rtasidagi munosabat tobora murakkablashib borayotganining guvohi bo'lmoqdamiz. Bir tomondan, tarixiy xotira, milliy qadriyatlar va ma'naviy meros jamiyatning ichki barqarorligini ta'minlovchi asos sifatida namoyon bo'layotgan bo'lsa,

ikkinchi tomondan, innovatsiyalar, global axborot oqimlari va yangi ijtimoiy munosabatlar inson tafakkuri va hayot tarziga jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Mazkur maqolaning maqsadi jamiyat ideosferasining fuqarolik ongi va siyosiy madaniyat transformatsiyasidagi o'rnini ijtimoiy-falsafiy jihatdan ochib berishdan iborat.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Jamiyat ideosferasi, fuqarolik ongi va siyosiy madaniyat masalalari ijtimoiy-gumanitar fanlarda turli jihatlardan o'rganilgan. Sh. M. Mirziyoyevning "Yangi O'zbekiston strategiyasi" asarida [1] mafkuraviy jarayonlar va odamlar ongi uchun kurash masalalarining dolzarbligi qayd etilgan. I. A. Karimov asarlarida [2; 17-b.], [8; 125-126-b.] fuqarolik jamiyatini shakllantirish, aholining siyosiy madaniyatini oshirish va ma'naviyatning jamiyat hayotidagi o'rnini masalalari yoritilgan. E. Giddensning "Sotsiologiya" asarida [3] zamonaviy jamiyatdagi ijtimoiy va siyosiy jarayonlar tahlil qilingan.

H. Qoraboyev [4; 135-b.] va H. Tojiyev [6; 53-b.] tadqiqotlarida ideologiya va milliy mafkuraning nazariy-metodologik asoslari, A. Tohiriyon va boshqalarning ishida [5; 48-b.] milliy g'oya va ma'naviyatning inson tarbiyasidagi ahamiyati o'rganilgan. J. P. Sartrning ekzistensializm haqidagi qarashlari [7; 182-b.] esa shaxsning tanlov va mas'uliyat muammosini anglashda muhim nazariy manba bo'lib xizmat qiladi.

Tadqiqotda ijtimoiy-falsafiy tahlil, tizimli yondashuv, dialektik, qiyosiy tahlil hamda umumlashtirish usullaridan foydalanildi.

MUHOKAMA

Jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri fuqarolarning jamiyat ijtimoiy-siyosiy hayotida faol ishtiroki bilan belgilanadi. Aytish mumkinki, fuqaroning ijtimoiy faolligi ilm-fan, iqtisodiyot, ma'naviy-ma'rifiy hayot, madaniyat va siyosiy jarayonlarda turli shakllarda namoyon bo'ladi.

Mazkur jarayonda, ayniqsa, siyosiy jarayonlardagi ongli ishtirok fuqaroning jamiyat oldidagi mas'uliyatini anglash darajasini ko'rsatadi. Siyosiy madaniyatning yuksalishi insonning davlat va jamiyat hayotida qabul qilinayotgan qarorlarga befarq bo'lmasligi, ularning mazmun-mohiyatini anglashga intilishi va o'z munosabatini mas'uliyat bilan ifodalashi bilan bog'liq.

Bu haqda I. A. Karimov fuqarolik jamiyatini shakllantirish jarayonida aholining siyosiy madaniyatini oshirish, odamlarni davlat qarorlarining qabul qilinishi va ijrosini nazorat qilish jarayonlariga jalb etish zarurligini ta'kidlaydi [2; 17-b.]. Bu fikr mantig'idan kelib chiqadigan bo'lsak, fuqarolik ongi faqat huquq va majburiyatlarni bilish bilan cheklanib qolmasdan, insonning jamiyatdagi o'rnini anglashi, o'z harakatlarining ijtimoiy oqibatlarini tushunishi va umumiy manfaatlarga daxldorlik hissi bilan ham belgilanadi.

Jamiyat ideosferasi aynan shu nuqtada muhim ijtimoiy mexanizm sifatida namoyon bo'ladi. Chunki inson o'z atrofidagi g'oyalar, qadriyatlar va ijtimoiy munosabatlar muhiti ta'sirida muayyan qarashlarni o'zlashtiradi. Agar bu muhitda mas'uliyat, adolat, vatanparvarlik, inson qadri, mehnat, qonunga hurmat va ijtimoiy hamjihatlik kabi qadriyatlar ustuvor bo'lsa, ular shaxsning ijtimoiy pozitsiyasiga ham ta'sir ko'rsatishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu bilan birga, ideosfera insonni tayyor qoliplarga ergashtirish emas, balki mavjud voqelikni tahlil qilish, turli qarashlarni solishtirish va mustaqil xulosa chiqarishga undashi lozim. Bunday yondashuv fuqarolik ongining mazmunini boyitadi va insonning ijtimoiy hayotdagi ishtirokini ongli tusga olib keladi.

Siyosiy madaniyat jamiyat taraqqiyotining muhim ma'naviy ko'rsatkichlaridan biri bo'lib, u siyosiy faoliyatda amal qilinishi lozim bo'lgan qadriyatlar, me'yorlar, bilimlar va munosabatlarni qamrab olishi bilan xarakterlanadi. Fuqarolarning siyosiy ishtiroki turli shakllarda namoyon bo'lishi mumkin. Bir holatda inson ijtimoiy-siyosiy voqealarni chuqur anglamasdan, hissiyotga berilgan holda harakat qilishi mumkin. Boshqa holatda esa siyosiy ishtirok bilim, mas'uliyat, vatanparvarlik va umumiy manfaatni hisobga olishga asoslanadi. Ikkinchi holatdagi faollik siyosiy madaniyatning mazmuniga ko'proq mos keladi.

Siyosiy jarayonlar nazariyasida ham siyosiy ishtirokning ijtimoiy munosabatlar bilan chambarchas bog'liqligi ta'kidlanadi. Siyosiy jarayonlar jamiyatdagi turli subyektlarning manfaatlari, maqsadlari va harakatlari o'zaro ta'sirga kirishadigan murakkab tizim sifatida namoyon bo'ladi [3; 92-94-b.]. Demak, fuqaroning siyosiy madaniyati uning shaxsiy qarashlari bilan bir qatorda, u yashaydigan ijtimoiy muhit bilan ham bevosita bog'liq. Bu jarayonda jamiyat ideosferasining ahamiyati shundaki, u siyosiy munosabatlarning ma'naviy asoslarini shakllantiradi. Inson davlat va jamiyat hayotida sodir bo'layotgan voqealarga qaysi mezonlar asosida baho berishiga aynan shu ma'naviy muhit ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli siyosiy madaniyatni yuksaltirish faqat siyosiy bilimlarni oshirish bilan cheklanmasdan, jamiyatning g'oyaviy va qadriyatlar muhitini boyitishni ham taqozo etadi, bu esa bugungi axborot asrida alohida dolzarblilik kasb etmoqda.

Jamiyat ideosferasining eng muhim vazifasi, birinchi navbatda, insonda ijtimoiy daxldorlik hissini shakllantirishdan iborat. Daxldorlik insonning "jamiyatda nima bo'layotgani menga ham tegishli" degan ichki munosabatida namoyon bo'ladi. Bunday munosabat shaxsni befarqlikdan faollikka, kuzatuvchilikdan mas'uliyatli ishtirokka undaydi. Bu jarayon, o'z o'rnida, jamiyat ideosferasidagi madaniy va ma'naviy qadriyatlar orqali milliy o'zlik, estetik tafakkur va ma'naviy mas'uliyatni mustahkamlashga xizmat qiladi. Axborot makonida tarqalayotgan g'oyalar esa shaxsiy va jamoaviy mas'uliyat haqidagi tasavvurlarning o'zgarishiga ta'sir qiladi. Shu bois zamonaviy axborot muhitida insonning g'oyalarni tanlash, tahlil qilish va baholashdagi qobiliyati alohida ahamiyat kasb etadi.

Insonning burch, vijdon, ayb, hayo va ishonch kabi ichki ma'naviy tushunchalari ham ijtimoiy muhit bilan bog'liq holda shakllanadi. Tadqiqotchi H. Qoraboyevning ideologiyaga bag'ishlangan tadqiqotida ham shaxsiy va ijtimoiy ma'nolarning g'oyaviy muhit bilan bog'liq jihatlari ko'rsatiladi [4; 135-b.]. Demak, ideosfera nafaqat shaxsning tashqi xatti-harakatlariga, balki uning ichki ma'naviy mezonlariga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Axborot oqimining jadallashuvi natijasida jamiyat ideosferasida transformatsion jarayonlarni kuzatishimiz mumkin. Buning asosiy sabablaridan biri shundaki, zamonaviy jamiyatdagi inson turli mamlakatlar, madaniyatlar va ijtimoiy guruhlariga xos bo'lgan g'oyalar bilan bir vaqtning o'zida tanishish imkoniyatiga ega. Bu holat, bir tomondan, dunyoqarashni kengaytirsa, boshqa tomondan, axborotni saralash va unga tanqidiy munosabatda bo'lish zaruratini kuchaytiradi.

Taniqli sotsiolog E. Giddens zamonaviy jamiyatda inson hayotining murakkablashuvi va turli sohalarida maxsus bilimga ega subyektlarga ehtiyoj ortib borayotganini qayd etadi [3; 123-b.]. Bu fikrni ideosfera nuqtayi nazaridan davom ettiradigan bo'lsak, bugungi zamonaviy inson nafaqat axborot iste'molchisi, balki axborotni saralovchi va unga baho beruvchi subyektga aylanmoqda.

Ma'lumki, jamiyat ideosferasining transformatsiyasida an'ana va yangilik o'rtasidagi munosabat alohida ahamiyatga ega. Har qanday jamiyat o'zining tarixiy taraqqiyoti davomida muayyan an'analarni shakllantiradi. Bu an'analar avloddan avlodga o'tib, insonlarning dunyoqarashi, ijtimoiy munosabatlari va qadriyatlar tizimiga ta'sir ko'rsatadi. Biroq an'ana o'zgarmas hodisa emas. Taraqqiyot jarayonida kechagi yangilik muayyan vaqtdan keyin an'anaga aylanishi, bugungi an'ana esa o'z vaqtida yangilik sifatida shakllangan bo'lishi mumkin. Shu ma'noda an'ana va yangilikni bir-biridan mutlaq ajratish, fikrimizcha, xato bo'ladi. Chunki ular o'zaro ta'sir va vorisilik asosida harakat qiladi.

An'anaviy jamiyatdan zamonaviy jamiyatga o'tish jarayonini ijtimoiy hayot va tafakkurdagi modernizatsiya sifatida talqin qilish mumkin. Har bir jamiyat ideosferasi tarixiy asoslarga ega bo'lib, zamonaviy o'zgarishlar ana shu asoslar bilan munosabatga kirishadi.

Ideosferaning barqarorligi ham aynan shu dialektik munosabatga bog'liq. Agarda an'analar mutlaqlashtirilib, har qanday yangilik inkor etilsa, jamiyatning yangilanish imkoniyatlari cheklanishi mumkin. Shu bilan birga, tarixiy tajriba va milliy qadriyatlarni to'liq rad etish ham jamiyatning ma'naviy asoslarini zaiflashtiradi, deb qarash mumkin.

Shuning uchun an'ana va zamonaviylikni qarama-qarshi qo'yish emas, balki ularning ijtimoiy taraqqiyotdagi o'zaro aloqasini ochib berish muhimdir. Milliy qadriyatlarni saqlash zamonaviy taraqqiyotdan voz kechishni anglatmagani kabi, zamonaviylikka intilish ham tarixiy merosni inkor etishni taqozo etmaydi.

Jamiyat ideosferasida demokratik qadriyatlarning qaror topishi ham an'ana va zamonaviylik munosabati bilan bog'liq. Chunki inson huquqlari, adolat, fikr erkinligi, tenglik va qonun ustuvorligi kabi demokratik qadriyatlar zamonaviy siyosiy tafakkurning muhim elementlari hisoblanadi. Biroq ularning jamiyat hayotida real mazmun kasb etishi muayyan tarixiy va madaniy muhit bilan ham bog'liq.

Milliy ma'naviy merosda inson qadri, oila, mehr-oqibat, Vatanga muhabbat, halollik, adolat va jamoaviy hamjihatlik kabi tushunchalar muhim o'rin tutadi. Milliy g'oya va ma'naviyatga bag'ishlangan tadqiqotlarda ham ushbu qadriyatlarning inson tarbiyasi va ijtimoiy munosabatlardagi ahamiyati ta'kidlangan [5; 48-b.].

Shu nuqtayi nazardan demokratik qadriyatlarni milliy ma'naviy zamin bilan uyg'unlashtirish jamiyat ideosferasining tabiiy rivojlanish yo'llaridan biri sifatida namoyon bo'ladi. Masalan, inson sha'nini hurmat qilish milliy-ma'naviy qadriyatlar bilan ham, inson huquqlari tamoyili bilan ham uyg'un mazmun kasb etadi.

Bu jarayonda milliy o'zlik va global ochiqlik o'rtasidagi muvozanat muhim. Globallashtirish jamiyatlar o'rtasidagi aloqalarni kuchaytirib, yangi bilim va texnologiyalarning tez tarqalishiga imkoniyat yaratadi. Shu bilan birga, milliy-madaniy o'ziga xoslikni saqlash masalasini ham dolzarblashtiradi.

Shu bois jamiyat ideosferasining zamonaviylashuvi milliy qadriyatlardan uzilish emas, balki ularni yangi ijtimoiy sharoitlarda qayta anglash va rivojlantirish jarayoni sifatida tushunilishi maqsadga muvofiq.

Bu borada milliy mafkuraning nazariy va metodologik asoslarini ishlab chiqish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Shu o'rinda tadqiqotchi H. Tojiyevning milliy mafkuraning jamiyat hayotidagi o'rni uning ijtimoiy taraqqiyot ehtiyojlari bilan bog'liq degan fikrini keltirib o'tish o'rinli [6; 53-b.].

Zamonaviy ideosferaviy o'zgarishlar, ayniqsa, yoshlarning dunyoqarashiga tez ta'sir ko'rsatadi. Yoshlar yangi axborot, texnologiya va ijtimoiy munosabatlarga nisbatan tez moslashuvchi ijtimoiy qatlam hisoblanadi. Shu sababli ularning g'oyalari, ideallari va maqsadlaridagi o'zgarishlar jamiyatdagi umumiy ideosferaviy jarayonlarga ham ta'sir ko'rsatadi.

Yoshlarning ideosferasida an'ana va yangilik o'rtasidagi nisbat alohida ahamiyatga ega. Agar tarixiy-madaniy meros zamonaviy bilim va innovatsiyalar bilan uyg'unlashsa, yoshlarning ijtimoiy faolligi mazmunan boyishi mumkin. Aksincha, an'ana va zamonaviylik o'rtasidagi uzilish ijtimoiy dunyoqarashda ziddiyatlarni kuchaytirishi ehtimoldan xoli emas.

Zamonaviy taraqqiyotda bilimlarni yaratish, uzatish va tarqatish jarayonlari tobora muhimlashib bormoqda. Yangi g'oyalar ijtimoiy kommunikatsiya kanallari orqali tez tarqaladi va turli ijtimoiy guruhlarining dunyoqarashiga ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun yoshlarning axborot savodxonligi, mustaqil fikrlash qobiliyati va milliy qadriyatlarga ongli munosabatini shakllantirish muhim vazifa hisoblanadi.

Bunday yondashuv yoshlarni faqat tashqi g'oyaviy ta'sirlardan himoya qilishga emas, balki ularni yangi g'oyalarni yaratish va ijtimoiy taraqqiyotda faol ishtirok etishga tayyorlashga xizmat qiladi. Demak, yoshlar ideosferasida innovatsion tafakkur va milliy-ma'naviy vorislikning uyg'unligi jamiyatning kelgusi intellektual salohiyati bilan bevosita bog'liq. Shu boisdan ham ideosfera tamoyillari insonning hayot mazmuni, o'zini anglashi va jamiyatdagi o'rni haqidagi tasavvurlariga ham ta'sir ko'rsatadi. Inson o'z hayoti davomida burch, vijdon, mas'uliyat, ishonch, umid va adolat kabi tushunchalar orqali o'z faoliyatiga ma'naviy baho beradi. Bu tushunchalar individual ongda namoyon bo'lsa-da, ularning shakllanishida ijtimoiy muhitning ta'siri katta.

Fransuz faylasufi J. P. Sartr insonning mavjudligi va tanlovi masalalarini tahlil qilar ekan, shaxsning o'z tanlovi va mavjudligi uchun mas'uliyati masalasiga e'tibor qaratadi [7; 182-b.]. Muallif yondashuvini jamiyat ideosferasi nuqtayi nazaridan talqin qilganda, shaxsning ijtimoiy tanlovi ham muayyan g'oyaviy va qadriyatlar muhitida amalga oshishini ko'rish mumkin. Shu bilan birga, ideosfera insonni tayyor qarorlarga majburlovchi muhit sifatida emas, balki uning mustaqil fikrlashi va o'z hayotiga ma'no berish imkoniyatini kengaytiruvchi ijtimoiy-madaniy makon sifatida qaralishi lozim. Bunda insonning ichki ishonchi, shaxsiy tajribasi va ijtimoiy muhit o'zaro ta'sirga kirishadi.

Ma'naviy muhitning inson hayotidagi ahamiyatini I. A. Karimovning "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch" asarida ham ko'rish mumkin. Muallif ma'naviyatni inson va jamiyat hayotining muhim asosi sifatida talqin qiladi [8; 125-126-b.]. Ushbu fikr mantig'idan kelib chiqadigan bo'lsak, ideosfera faqat mafkuraviy emas, balki ma'naviy-axloqiy mazmunga ham ega.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, jamiyat ideosferasini barqaror va mazmunan boy holda rivojlantirish o'zaro bog'liq bir qator omillarni talab qiladi. Birinchi navbatda, ta'lim va tarbiya tizimida mustaqil fikrlash, mas'uliyat va ijtimoiy daxldorlikni shakllantirish muhim. Insonning siyosiy va huquqiy bilimlari qanchalik mustahkam bo'lsa, uning ijtimoiy-siyosiy jarayonlarga munosabati ham shunchalik ongli tus oladi.

Shuningdek, axborot muhitida tanqidiy fikrlash madaniyatini rivojlantirish ham muhim ahamiyatga ega. Chunki zamonaviy inson turli manbalardan axborot oladi. Shu sababli axborotning mazmunini tahlil qilish, ishonchli va ishonchsiz ma'lumotlarni farqlash, turli nuqtayi nazarlarni solishtirish ko'nikmasi jamiyat ideosferasining intellektual barqarorligi uchun muhimdir.

Milliy qadriyatlarni zamonaviy ijtimoiy ehtiyojlar bilan uyg'unlashtirish ham jamiyat ideosferasining barqaror shakllanishida muhim o'rin tutadi. Milliy qadriyatlar muzey yoki tarix sahifalaridagina saqlanadigan meros emas. Balki ular zamonaviy hayotda yangi mazmun bilan namoyon bo'lgandagina jamiyat ideosferasining faol qismiga aylanadi.

Jamiyat ideosferasining barqaror shakllanishida davlat va jamiyat o'rtasidagi ochiq muloqotni rivojlantirish ham ahamiyatga ega. Chunki ijtimoiy-siyosiy jarayonlarda turli fikrlarni eshitish, jamoatchilikning munosabatini hisobga olish va ochiq muloqot muhitini shakllantirish fuqarolarning ijtimoiy daxldorligini oshiradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, jamiyat ideosferasida demokratik qadriyatlarning qaror topishi milliy-ma'naviy asoslar bilan zamonaviy ijtimoiy tamoyillarning uyg'unligiga bog'liq. Shuningdek, axborot makonining kengayishi insonning g'oyaviy tanlov imkoniyatlarini oshirgani bilan birga, uning tanqidiy fikrlash mas'uliyatini ham kuchaytiradi. Shu sababli zamonaviy ideosferada axborot savodxonligi, mustaqil fikrlash va ma'naviy immunitetni rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021. – 464 b. URL: <https://cspu.uz/iangi-zbekiston-strategiiasi>
2. Karimov I. A. O'zbekiston XXI asrga intilmoqda. – Toshkent: O'zbekiston, 2000. – 352 b. URL: <https://api.ziynet.uz/uploads/books/715672/54e7660bd99ca.pdf>
3. Giddens A., Sutton P. W. Sociology. – 6th ed., revised and updated. – Cambridge: Polity Press, 2009. – 1193 p. – ISBN: 978-0-7456-4357-1. URL: <https://books.google.com/books?id=cC2qkgEACAAJ>
4. Qoraboyev H. Ideologiya: nazariy va amaliy masalalar. – Toshkent: Ma'naviyat, 2018.
5. Tohiriyon A. va boshqalar. Milliy g'oya va ma'naviyat asoslari. – Toshkent: Navro'z, 2015.
6. Tojiyev H. Milliy mafkuraning nazariy va metodologik masalalari. – Toshkent: Mehnat, 1999.
7. Sartr J. P. Ekzistensializm to'g'risida / fransuz tilidan A. Sher tarjimai // Jahon adabiyoti. – Toshkent, 1997. – № 5. URL: <https://ilmiykutubxona.uz/id/eprint/29/1/19.pdf>
8. Karimov I. A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008. – 176 b. – ISBN: 978-9943-04-067-0. URL: <https://library.tsul.uz/uz/books/21367>